

Po navadi pripeljemo psičko k samcu, in ne obratno. Vsaka psička ima drugačen potek gonitve, zato je nemogoče na splošno svetovati, kdaj je najbolj optimalen čas, da jo pripeljemo k izbranemu plemenjaku. Vsekakor pa se lahko okvirno orientiramo nekje na šesti dan od prvega dneva, ko smo opazili krvavitev.

O spolnem ciklu psice bomo sicer še pisali v naslednjih prispevkih, a je vendar dobro vedeti, da prvih dni krvavitve velikokrat ne opazimo. Psičke se namreč intenzivno čistijo in neizkušeno oko kaj hitro lahko spregleda začetno krvavitev. Psička je po navadi godna za paritev med 9. in 12. dnevom po začetku krvavitve. Nekatere psičke imajo zelo kratek čas gonitve, nekatere daljšega. Optimalni čas za paritev lahko najnatančneje določimo z različnimi testiranjmi, pri čemer je najnatančnejši in najzanesljivejši test krvi, s katerim določamo raven hormona **progesteron**. O vsem tem in še čem bomo govorili kasneje, tokrat se bomo osredotočili zgolj na samo paritev in na težave, s katerimi se lahko srečamo.

Psičko bomo parili prvič

Večina vzrejnih pravilnikov vsebuje določilo, da mora vsaka prva paritev potekati naravno. Ko psičko pripustimo prvič, je zelo pomembno, da dobro poznamo njene vedenjske lastnosti oziroma njen značaj. Za prvo paritev izberimo plemenjaka, ki že ima izkušnje in je v preteklosti že paril. Izkušeni plemenjak bo vztrajen in ga zavračanje psičke in njeno morebitno agresivno vedenje ne bo preveč motilo. Razlike v poteku paritev so lahko že znotraj posamezne pasme, drugo dodajo izkušnje in značaj psičke in plemenjaka. Slabe izkušnje lahko vplivajo na potek vseh prihodnjih paritev.

Prve paritve po navadi potekajo precej stresno. Le redko se namreč zgodi, da je psička že pri prvi paritvi pripravljena na dogajanje brez kakršnegakoli zavračanja plemenjaka, da ne omenjamo drugih težav, ki se lahko pojavijo. Če bomo psičko pripustili v Sloveniji, se bomo izognili prvi težavi, in sicer stresu zaradi vožnje ali potovanja v tujino. Nekatere psičke so namreč zelo občutljive na potovanja, še posebej v času gonitve. Pri nekaterih je lahko ta stres tako močan, da vpliva na plodnost, zato ni nič nenavadnega, če naša psička kljub uspešni paritvi ne dobi mladičev.

Vedno moramo poskrbeti za dobro počutje svoje psičke. Pustimo ji, naj se spozna s samcem, se z njim igra in preizkuša njegov

značaj. Velikokrat pomaga, da psička v bližini samca tudi urinira, kar ga še posebej razživi. Res je, da so tudi psičke lahko izbirčne, ko gre za izbiro očeta njihovih mladičev. Ni vsak plemenjak primeren za našo psičko. Lahko se zgodi, da še tako uspešen plemenjak naši psički ne bo všeč in se bo »zaljubila« v povsem drugega. Psičke z močnejšim značajem samca, ki ni dovolj avtoritativen, pogosto niti ne pogledajo, medtem ko je lahko preveč dominanten samec, ki ima po vrhu še nestabilen značaj, za nekatere bolj mile psičke preveč nadležen in povzroči še dodatni stres. Najboljša izbira za psičko, ki jo prvič parimo, je zato izkušeni plemenjak, ki je dovolj strpen in predvsem dovolj vztrajen pri svojem delu. Čeprav smo naredili vse in še več, se lahko pri paritvi pojavijo določene težave in prav je, da smo nanje pripravljeni.

Kaj vse gre lahko narobe?

1. Psička je preplašena, ima rep med nogami in samcu nikakor ne pusti blizu.

To se po navadi zgodi pri psičkih, ki imajo milejši značaj. V tem primeru poskusimo psičko pustiti samo s samcem, da se spoznata, poigrata in odkrivata drug drugega. Tako se bo psička počasi sprostila. Včasih je zelo pomembno, da se s prizorišča umaknejo vsi opazovalci, ki jih sicer po navadi ne manjka. Pri sami paritvi naj bosta prisotna le lastnik plemenjaka in lastnik psičke, vsi drugi so nepotrebni in povzročajo zgolj dodaten stres. V nekaterih primerih pomaga, da se umaknejo vsi, saj so nekatere psičke pretirano navezane na lastnika in jih to le ovira pri poteku naravne paritve. Vsekakor pa bodimo v bližini in spremljajmo potek igre in paritve ter posredujmo, kadar je to potrebno. Pri izrazito plašnih psičkih naravna paritev po navadi ni uspešna, saj se psička uleže in tako onemogoča kakršnokoli parjenje. Vsa naša prizadevanja so zaman in preostane nam le še ume tar paritev, ki pa je za prvo paritev v večini vzrejnih pravilnikov prepovedana.

2. Psička pusti samcu, da jo ovohava, nato pa kaže izrazito agresivno vedenje.

Kadar je psička povsem pripravljena na paritev, bo umikala rep na stran, če jo pobozamo pri repu okrog spolovila. Kadar psička umika rep in pusti samcu, da jo ovohava in naskoči, nato pa takoj pokaže agresivno vedenje, je čas za paritev verjetno pravi. Pri prvih paritvah je treba psičko držati, saj ji ni po godu, da ima karkoli na hrbtu, še posebej, če jo samec trdno zagrabi z nogami. To ji namreč lahko povzroča bolečine in zato odreagira z agresivnim vedenjem.

Izkušeni samec bo psičko hitro privil k sebi, vendar se mu ta lahko tudi hitro izmuzne, zato je pomoč lastnikov dobrodošla. Izgibamo se paritvam na teritoriju, ki je psički domač, saj bo tam lahko preveč napadalna do samca, ki je zanjo le obiskovalec. Prav tako so lahko zelo agresivne psičke, ki so ali pretirano dominantne ali pretirano plašne.

3. Psička se vseskozi umika in sedi, a ni plašna, v nekaterih primerih tudi pokaže agresivno vedenje.

V tem primeru gre največkrat za neprimeren čas paritve. Nobena psička, ne glede na to, kakšen je njen značaj, ne bo pustila, da jo samec naskoči, kadar za to ni primeren čas. Psička, ki je po značaju dokaj stabilna in ni pretirano plašna ali dominantna, bo v času, primernem za paritev, samcu pustila, da jo bo naskočil. Medtem ko bo pred optimalnim časom za paritev ali kasneje, ko bo ta čas že minil, v družbi samca nemirna in ne bo pustila, da bi jo naskočil.

4. Psička paritev odklanja zaradi bolečin pri spolnem aktu.

Mlade psičke imajo lahko precej ozko nožnico, kar lahko povzroča bolečine, zaradi česar se psička umika, kljub normalni gonitvi in pripravljenosti za paritev. Kako dobro prenaša bolečino, je seveda odvisno tudi od pasme in občutljivosti naše psičke. V tem primeru moramo psičko držati, da se ne umakne ali da ne poškoduje samca. Vse naslednje paritve bodo lažje in bolečin ne bo ali pa bodo precej manjše.

5. Psička ni zmožna paritve.

Nekatere pasme niso več zmožne uspešne naravne paritve. To so predvsem pasme, ki imajo izrazito kratke zadnje noge. Prav tako ne pride do naravne paritve, kadar ima psica zadnje noge preveč oslabele in niso zmožne prenesti večje obremenitve, ki nastane med paritvijo.

6. Naravno paritev onemogočajo prirojene napake.

Normalno paritev lahko onemogočajo mehanske ovire v nožnici ali na zunanem spolovilu. Te ovire so lahko prirojene ali pa so posledica poškodb pri kotitvi.

Našteli smo le nekaj pogostejših težav, s katerimi se lahko srečamo pri vsaki paritvi. V prihodnjem prispevku se bomo osredotočili na plemenjake in značilne težave, ki se pojavljajo pri paritvah. Za uspešno paritev namreč ni dovolj zgolj psička, ki je pripravljena za paritev, ampak tudi plemenjak, ki mora biti pri svojem delu uspešen.